

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΧΡΟΝΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΕΩΝ ΙΑΤΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 του π.δ. 159/1999 με την οποία παρέχεται εξουσιοδότηση στον υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να ρυθμίζει, μεταξύ άλλων, τα ειδικότερα καθήκοντα και τους όρους εργασίας των ιατρών εργασίας και εις εκτέλεση αυτής καθορίσθηκε ότι ο συνολικός μέγιστος ετήσιος πραγματικός χρόνος απασχολήσεως ενός ιατρού εργασίας σε μία ή περισσότερες επιχειρήσεις δεν μπορεί να υπερβαίνει τον προβλεπόμενο χρόνο απασχολήσεως εργαζομένου, ερμηνευομένη υπό το φως της καθιερούμενης από το άρθρο 5 του Συντάγματος επαγγελματικής ελευθερίας, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι παρέχει εξουσιοδότηση προς καθορισμό των ωρών εργασίας, που κατ' ανώτατο όριο, μπορεί να απασχολείται γενικώς ο ιατρός εργασίας. Συνεπώς, η ανωτέρω προσβαλλόμενη διάταξη, κατά το μέρος που επιβάλλει ανώτατο όριο στον μέγιστο συνολικό ετήσιο χρόνο απασχολήσεως των ιατρών εργασίας, έχει τεθεί καθ' υπέρβαση εξουσιοδοτήσεως και είναι για τον λόγο αυτό, μη νόμιμη και ακυρωτέα.

Κυριότερες διατάξεις: π.δ. 159/1999 άρθρο 2 παρ. 1. π.δ. 17/1996 άρθρο 4 παρ. 3^α. Ν.1568/1985 άρθρα 4 παρ. 1, 8-10 και 36. π.δ. 2224/1994 άρθρο 26. π.δ. 294/1988 άρθρο 3.

Πρόεδρος, ο αντιπρόεδρος, κ. Μιχ. Βροντάκης

Εισηγητής, ο σύμβουλος Επικρατείας, κ. Π. Κοτσώνης

Δικηγόροι οι κυρίες Έλενα Παπαευαγγέλου, Αναστασία Ζαφειριάδου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ

Με την κρινόμενη αίτηση, η οποία συμπληρώθηκε με δικόγραφο πρόσθετων λόγων, ζητείται η ακύρωση του άρθρου 2 παρ. 1 του π.δ. 159/1999 (157,Α΄), κατά το μέρος που με το άρθρο αυτό προστέθη στο άρθρο 4 του π.δ. 17/1996 (11, Α΄) νέα παράγραφος 3α και ορίσθηκε, μεταξύ άλλων, ότι ο μέγιστος συνολικός ετήσιος χρόνος απασχόλησης των ιατρών εργασίας δεν μπορεί να υπερβαίνει τον προβλεπόμενο χρόνο απασχόλησης μισθωτού.

Με έγγραφη δήλωση της πληρεξουσίας του δικηγόρου, οι τρεις πρώτοι των αιτούντων των αιτούντων παραιτήθηκαν από το δικόγραφο της αιτήσεως ακυρώσεως. Εξάλλου, όπως προκύπτει από σχετικό πιστοποιητικό του Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών, ο τέταρτος των αιτούντων είναι ιατρός, με ειδικότητα «ιατρός εργασίας» και συνεπώς με έννομο συμφέρον και παραδεκτώς, κατά τα λοιπά, ζητεί την ακύρωση διατάξεως που ρυθμίζει τον μέγιστο χρόνο απασχόλησής του.

Στη δίκη παρεμβαίνει η Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος. Δεδομένου όμως ότι η παρεμβαίνουσα δεν παρέστη με πληρεξούσιο δικηγόρο, ούτε εμφανίστηκε ο νόμιμος εκπρόσωπός της για να δηλώσει ότι εγκρίνει την άσκηση της παρεμβάσεως, ούτε προσκομίσθηκε ειδικό συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο προς τον δικηγόρο που υπογράφει το δικόγραφο, η παρέμβαση πρέπει να απορριφθεί, ως απαράδεκτη (άρθρο 27 του π.δ. 18/1989 (8, Α΄) όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 παρ. 2 του ν. 2479/1997 (67, Α΄)

Στον ν.1568/1985 (177,Α΄) ορίζει ότι: «Στις επιχειρήσεις που απασχολούν κατά ετήσιο μέσο όρο πάνω από πενήντα (50) εργαζόμενους ο εργοδότης έχει υποχρέωση να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες ... γιατρού εργασίας» (άρθρο 4 παρ.1) και ότι «Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Εργασίας και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού, ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας, καθορίζονται τα μέτρα υγιεινής, ασφάλειας και προστασίας της υγείας των εργαζομένων, που πρέπει να λαμβάνονται

για την αποτροπή του επαγγελματικού κινδύνου κατά ειδικές εργασίες, είδη εργασιών ή δραστηριότητες για την εφαρμογή του νόμου αυτού...» (άρθρο 36). Στον ίδιο νόμο προβλέπονται τα προσόντα και καθορίζονται τα καθήκοντα του ιατρού ασφαλείας (άρθρα 8-10). Με το άρθρο 3 του π.δ. 294/1988 (138, Α') προβλέφθηκε ο χρόνος απασχόλησης του ιατρού εργασίας ανά κατηγορία επιχειρήσεων (τουλάχιστον 75 ώρες ετησίως). Στο άρθρο 26 του ν.2224/1994 (112, Α') ορίζεται ότι: «Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται έπειτα από πρόταση του Υπουργού Εργασίας, και προηγούμενη γνώμη του Συμβουλίου Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας, ρυθμίζονται στις λεπτομέρειές τους τα θέματα προσόντων ειδικότερων καθηκόντων και όρων εργασίας του ιατρού εργασίας και τεχνικού ασφαλείας...». Με το άρθρο 4 του π.δ. 17/1996 διαφοροποιήθηκε ο ελάχιστος χρόνος απασχόλησης των ιατρών εργασίας ανάλογα με τον αριθμό των απασχολούμενων υπαλλήλων και προβλέφθηκε ότι τα καθήκοντα του ιατρού εργασίας μπορούν να ανατίθεται είτε σε εργαζομένους στην επιχείρηση, είτε σε άτομα εκτός επιχείρησης, είτε, τέλος σε νομικά πρόσωπα που ονομάζονται «Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης».

Τέλος, με την προσβαλλόμενη διάταξη προσετέθη νέα παράγραφος 3α, μετά την παράγραφο 3 του άρθρου 4 του π.δ. 17/1996, ως εξής: «Ο συνολικός μέγιστος (ετήσιος) πραγματικός χρόνος απασχόλησης... ενός γιατρού εργασίας, σε μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, δεν μπορεί να υπερβαίνει τον προβλεπόμενο χρόνο απασχόλησης μισθωτού.

Η διάταξη αυτή δεν αφορά το προσωπικό των Υπηρεσιών Προστασία και Πρόληψης, για το οποίο ισχύουν οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας περί όρων απασχόλησης. Ο συνολικός ετήσιος χρόνος απασχόλησης... του γιατρού εργασίας ανεξάρτητα από τη σχέση εργασίας τους, η κατανομή του χρόνου αυτού κατά μήνα σύμφωνα με το άρθρο 3 (παράγραφος 2) του π.δ. 294/1988 καθώς και το ωράριο απασχόλησής τους αναγράφονται υποχρεωτικά στους πίνακες καταστάσεων εργασίας σύμφωνα με το π.δ. της 27.6.1932, το ν. 515/1970 κ.λπ. Τα στοιχεία αυτά αναγράφονται και στις καταστάσεις που αναρτώνται στους χώρους εργασίας ώστε όλοι οι εργαζόμενοι να γνωρίζουν τις ώρες παρουσίας τους τεχνικού ασφαλείας και του γιατρού εργασίας στην επιχείρηση. Κάθε αλλαγή των παραπάνω στοιχείων πρέπει να ανακοινώνεται έγκαιρα στην αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας».

Στο προοίμιο του προσβαλλόμενου διατάγματος, με το οποίο ρυθμίζονται και άλλα θέματα, άσχετα με το αντικείμενο της παρούσας δίκης, αναφέρονται, ως εξουσιοδοτικές διατάξεις, μεταξύ άλλων τα ανωτέρω άρθρα 36 του ν. 1568/1985 και 26 του ν. 2224/1994. από τις διατάξεις αυτές, η πρώτη δεν έχει σχέση με το επίδικο θέμα, το οποίο, αναφερόμενο σε περιορισμό της ασκήσεως επαγγέλματος ιατρών, με καθορισμό ορίου στην ανώτατη απασχόληση κατ' έτος, δεν μπορεί να θεωρηθεί μέτρο «υγιεινής, ασφάλειας και προστασίας της υγείας των εργαζομένων». Ενόψει αυτού, η προσβαλλόμενη διάταξη στηρίζεται αποκλειστικά (όπως και η διοίκηση δέχεται στις απόψεις της) στο άρθρο 26 του ν. 2224/1994. η διάταξη όμως αυτή, με την οποία, κατά τα ανωτέρω, παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να ρυθμίζει, μεταξύ άλλων, τα «ειδικότερα καθήκοντα» και τους «όρους εργασίας» των ιατρών εργασίας, ερμηνευόμενη υπό το φως της καθιερούμενης από το άρθρο 5 του Συντάγματος επαγγελματικής ελευθερίας, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι παρέχει εξουσιοδότηση προς καθορισμό των ωρών εργασίας που, κατ' ανώτατο όριο, μπορεί να απασχολείται, γενικώς, ο ιατρός εργασίας. Τούτο, διότι το θέμα αυτό δεν αφορά τις ειδικότερες υποχρεώσεις και τον τρόπο γενικά της παροχής εργασίας του ιατρού εργασίας προς συγκεκριμένη επιχείρηση, θέμα για το οποίο και μόνο παρέχεται η εξουσιοδότηση αυτή, αλλά ανάγεται σε περιορισμό της επαγγελματικής του ελευθερίας, ο οποίος όμως, κατά τη συνταγματική αυτή διάταξη, πρέπει να προβλέπεται ρητά στην εξουσιοδοτική διάταξη ότι επιτρέπεται να τεθεί από την κανονιστικώς δρώσα διοίκηση. Για τον λόγο συνεπώς αυτό, βασίμως προβαλλόμενο με την κρινόμενη αίτηση, η προσβαλλόμενη διάταξη, κατά το μέρος που επιβάλλει ανώτατο όριο στον μέγιστο συνολικό ετήσιο χρόνο απασχόλησης των

ιατρών εργασίας, έχει τεθεί καθ' υπέρβαση εξουσιοδοτήσεων και είναι, για τον λόγο αυτό, βασίμως προβαλλόμενο με την κρινόμενη αίτηση, μη νόμιμη και ακυρωτέα. (Ακυρώνει εν μέρει το άρθρο 2 παρ. 1 του π.δ. 159/1999, κατά το σκεπτικό).